

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Episcopo Lingonensi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20006

sumpsit, cum non deberet aliquatenus ignorare quod quae sunt iudicio sedis apostolicae terminata, supra quam non potest aliquis hominum iudicare, non consueverunt postmodum alieno iudicio retractari. Propter quod si vigeret in ipso illa discretio quae deberet, saltem de litteris illis debuerat dubitare quae contra iustitiam & formam sedis apostolicae sapere dinoscuntur, & a nobis inquirere si ei & aliis esset per illas litteras procedendum; sed ad exequenda iusta & honesta mandata nostra, sicut operis exhibitione clarescit, tepidum se exhibet & remissum; ea vero per quae possent aliquid in contemptum & detrimentum sedis apostolicae attentari, pro posse satagit celeriter & efficaciter adimplere. Unde licet quidam de dictis excessibus sint adeo manifesti quod in praefatum Pataviensem Episcopum possemus de iure graviter vindicare, volentes tamen benignius secum agere, salva sententia si quam tulit in eum venerabilis frater noster Pranesstinus Episcopus apostolicae sedis Legatus, ut videamur rigorem mansuetudine temperare, eidem per scripta nostra districtè praecipiendo mandamus ut usque ad proximam Dominicam qua cantabitur *Latare Hierusalem* personaliter nostro se conspectui repraesentet, super praemissis omnibus & pluribus aliis plenariè responsurus. Alioquin ex tunc se noverit ab officio pontificali & sacerdotali suspensum. Ideoque fraternitati tuae per apostolica scripta mandamus & districtè praecipimus quatenus litteras nostras, quas eidem Patavienfi dirigimus, ipsi faciens per tuos nuntios praesentari, si forte ipse quod mandamus non curaverit adimplere, tu eum ab officio pontificali & sacerdotali suspensum per universam Salzeburgensem provinciam nunties, & facias ipsam suspensionis sententiam per distinctionem ecclesiasticam appellatione remota inviolabiliter observari. Qualiter autem in negotio ipso processerit, nobis non differas tuis litteris intimare. Datum Velletri v. i. Non. Octobr. pontificatus nostri anno quinto.

Scriptum est super hoc praedicto Patavienfi Episcopo.

EPISCOPO LINGONENSI.

Quantum venerabili fratri nostro Bisuntino Archiepiscopo gratiam impenderimus, cum olim in nostrae promotionis primordio ad sedem apostolicam accessisset, & qualiter ipsum in gratia & benedictione nostra, licet contra eum multa fuissent proposita, duxerimus ad suam Ecclesiam remittendum, si vir fidelis existeret, non potuisset tam celeriter oblivisci. Sed licet tam tempore felicitis recordationis Celsitini Papae praedecessoris nostri quam nostro proponerentur gravia & enormia, post suum tamen recessum a nobis deteriora de eo nostris auribus inculcantur, quae nec possumus nec debemus sub silentio praeterire. Praeterea cum ab Ecclesia Romana, cui tenetur juramento fidelitatis astrictus, nulla debuerit ratione divertere vel ab ea quomodolibet dissentire, ipse, ex quo ei patenter innovuit super negotio imperij nostrae beneplacitum voluntatis, non solum se ipsi opponere non expavit, verum etiam

nobilem virum Philippum Ducem Sueviae ad Burgundiam devastandam deduxit, & ipsum tamquam Regem catholicum processionaliter in Ecclesia recipiens Bisuntina, ei fecit a suis tamquam legitimo Regi honorem & reverentiam exhiberi. Nuntios insuper nostros & litteras in civitate ac terra sua capi permittit; & ipse, qui esse debuerat eorum defensor, factus est publicus inimicus. Cum igitur excessus huiusmodi nolimus relinquere impunitos, ne impunitas sua praesumptoribus transeat in exemplum, eidem Archiepiscopo per scripta nostra districtè praecipiendo mandamus ut usque ad proximam Dominicam qua cantabitur *Latare Hierusalem* per se vel responsales idoneos ad praesentiam nostram accedere non postponat, suam ostensurus, si poterit, innocentiam, vel nobis satisfactionem congruam impensurus. Alioquin ex tunc se noverit ab officio pontificali suspensum; salva sententia si quam tulit in eum venerabilis frater noster Pranesstinus Episcopus apostolicae sedis Legatus. Quocirca fraternitati tuae per apostolica scripta mandamus & districtè praecipimus quatenus nostras litteras, quas eidem Bisuntino dirigimus, per tuos eidem faciens nuntios praesentari, si forte ipse quae mandamus neglexerit adimplere, tu eum suspensum per universam Bisuntinam provinciam publicè nunties, & facias ipsam suspensionis sententiam per distinctionem ecclesiasticam appellatione remota inviolabiliter observari. Datum ut supra v. Non. Octobris.

Scriptum est super hoc praedicto Archiepiscopo iuxta praemissam formam.

Cum ab illis apostolicae sedis discrimen infertur qui eius esse debuerant defensores & se, si necesse foret, exponere periculis & tormentis, in amaritudinem inducimur vehementem, & ad vindictam non immeritò commovemur; ut pro impunitate unius non assumant audaciam praesumptores, & fideles in devotione fortius animentur. Audivimus eundem, & non potuimus non mirari, quod venerabilis frater noster Spirensis Episcopus mandatis apostolicis inobediens & rebellis existens, dispositionem nostram impeditè molitur, & nobis omnimodis se opponit; praeterea in duos decurforibus nostris manus per se ipsum iniiciens violentas, alterum eorum adhuc detinet carceralibus vinculis mancipatum, alium fecit ad suspendium in contemptum Ecclesiae Romanae deduci, qui quasi divino miraculo mortis dicitur periculum evitasse. Cum igitur haec non sint a nobis sub silentio transeunda, quae noscuntur in contemptum sedis apostolicae attentata, eidem Episcopo per scripta nostra districtè praecipiendo mandamus ut usque ad Dominicam qua cantabitur *Latare Hierusalem* proximè venturam per se vel responsales idoneos ad praesentiam nostram accedere non postponat, suam ostensurus, si poterit, innocentiam, vel &c. ut supra usque impensurus. Alioquin &c. in eundem ferè modum ut in illis quae mittuntur Lingonensi usque suspensum per universam provinciam Maguntinam &c. usque in finem. Datum ut supra.

Scriptum est super hoc Spirensi Episcopo.

Epist. 71.

Vide lib. 1. epist. 277. lib. 14. epist. 115. & lib. 16. epist. 63. 138.

Epist. 72.

Epist. 73.

TActi sumus dolore cordis intrinsecus & gravi mœrore turbati quod cum Magdeburgensis Ecclesia, tamquam filia specialis, sedi apostolicæ maxima semper fuerit dilectione conjuncta, & pro ipsa non dubitaverit labores subire pariter & expensas temporibus opportunis, & prædecessores Magdeburgensis Archiepiscopi & ipse usque ad hæc tempora fideles eidem extiterint & devoti, nunc ipse Archiepiscopus ab ipsius devotione, qua de causa nescimus, dinoscitur declinasse, cum & ejus auctoritati, cui repugnare scelus est idololatriæ, non metuit obviare, ac Legatis nostris, immo nobis ipsis, negligit obedire. Olim siquidem cum venerabilis frater noster Prænustinus Episcopus apostolicæ sedis Legatus suis nobis litteris intimasset quod cum ad suam ipsum convocasset præsentiam, idemque per nuntium proprium corporis infirmitatem allegans, se tunc à labore itineris excusasset, & hostilitatis impedimenta postmodum prætendisset, iterum evocatus ab ipso, & sic nec primò nec secundò ad ejus præsentiam accedere procurasset, ac idem Episcopus suo volens honori deferre, quod ei apud Corbeiam, quæ non multum distabat, occurreret. per suas ei litteras mandavisset, & ipse personaliter accessisset Corbeiam, spe de suo adventu concepta, & quia ipse totiens evocatus in ejus præsentia noluit comparere, tandem in ipsum velut in contumacem excommunicationis sententiam promulgasset, quam ipse nullatenus observavit, quoniam idem Archiepiscopus per litteras suas apostolatu nostro suggestit quod cum propter prædictas causas se semel & iterum excusasset, ac postmodum ut Corbeiam accederet fuisset injunctum ei à præfato Legato, quia locus ipse ad jurisdictionem hostium pertinebat, vel saltem hostes erant potentiores in eo, non ex contumacia, sed ex necessitate potius, videlicet causa metus, ad Legatum ipsum illuc accedere non est ausus. Et licet idem Magdeburgi suas litteras direxisset, ipse tamen prius quam litteras aperiret, Magdeburgensibus Clericis convocatis ad sedem apostolicam appellavit, & postmodum, ut ejusdem Legati deferret honori, litteras suas perlegit, nos volentes ejus fraternitati deferre, licet in ipsum potuissimus acrius inobedientiam vindicasse, eidem Episcopo, quia nobis de ejus excommunicatione videbatur manifestè constare, sed utrum appellatio præcessisset aut etiam fuisset legitima non constabat, cum & apostolica sedes tales etiam absolvere consueverit ad cautelam, litteris nostris mandavimus ut idem Episcopus vel per se ipsum, si ejus securè se posset conspectui præsentare, vel per nuntium providum & discretum, recepta prius ab ipso quod mandatis nostris super iis pro quibus excommunicatus erat pareret juratoria cautione, ei beneficium absolutionis impenderet; ita tamen quod si post appellationem ad nos legitimè interpositam aut etiam aliàs minus justè, quod tamen vix credimus, excommunicatum ipsum fuisse constaret, ei mandatum non fieret, cum ipsum nollemus occasione hujusmodi gravare; alioquin super faciendo

ei mandato nostræ expectaretur beneplacitum voluntatis. Sed dictus Archiepiscopus, sicut accepimus, favore nostræ benignitatis abusus, per duos Clericellos antedicto Legato fecit nostras litteras præsentari; & licet ipse paratus fuerit securum ei præstare conductum tam per carissimum in Christo filium nostrum Ottonem Regem illustrem in Romanorum Imperatorem electum quam per germanos suos & venerabilem fratrem nostrum Coloniensem Archiepiscopum & alios viros idoneos, & per quatuor etiam dietas ei voluisset occurrere, ut ipse ei personaliter absolutionis beneficium exhiberet, ac si etiam intimasset quod incontinenti vel quando placeret ad eum solemnes nuntios de suo latere destinaret, qui ipsum secundum formam mandati nostri à vinculo excommunicationis absolverent, dummodo ipse ad eundem Legatum aliquos de Canonicis Ecclesiæ suæ vel alios discretos nuntios destinaret, quorum dictis fides posset meritò adhiberi, quando ad ejus accedere præsentiam personaliter non valeret, idem tamen Archiepiscopus hæc omnia parvipendens, nihil horum facere procuravit, sed post receptionem mandati nostri trans ecclesiastica sacramenta, nequaquam à divinorum celebratione cessavit. Licet igitur præfatus Archiepiscopus materiam nobis dederit præsumptionem suam severius castigandi, nos tamen volentes eum in spiritu mansuetudinis pertractare, non adhuc rigorem judicij exercere, eidem districtè præcipiendo mandamus ut omni mora & excusatione postpositis ad præfatum Legatum accedens, ab eo juxta formam mandati nostri beneficium absolutionis recipiat, & ei taliter satisfaciat super iis in quibus dinoscitur offendisse quod eum sibi reddat propitium & placatum, & ipse Legatos sedis apostolicæ contemnere minime videatur. Quocirca fraternitati tuæ per apostolica scripta mandamus & districtè præcipimus quatenus litteras nostras, quas ipsi Magdeburgensi dirigitur, eidem faciens per tuos nuntios præsentari, nisi ante receptionem litterarum nostrarum ipsum per antedictum Legatum tibi constiterit absolutum, eum tamdiu publicè denunties excommunicationis vinculo irretitum & ab omnibus præcipias arctius evitari, suffraganeis quoque suis & aliis ei diocesana lege subjectis auctoritate nostra sub excommunicationis interminatione prohibeas ne sibi exhibeant reverentiam vel honorem, donec per dictum Legatum beneficium absolutionis recipiat, vel ad nostram accedat præsentiam absolvendus. Inquiras præterea diligenter si postquam præfati nuntij sui à præsentia nostra cum præfatis litteris redierunt præsumpsit divina officia celebrare vel ecclesiastica conficere sacramenta; & quod inveneris, tuis nobis non differas litteris intimare; ut si ipsum constiterit contra ecclesiasticam disciplinam & claves Ecclesiæ attentasse, præsumptionem suam animadversione debita castigemus, & de vultu nostro judicium prodeat æquitatis. Datum ut supra.

Scriptum est ipsi Archiepiscopo super hoc.

Cum

Epist. 74.

Cum venerabilis frater noster Tarantasiensis Archiepiscopus quod fieri sibi nollet aliis non debuerit irrogare, mitum satis ducimus & molestum quod falcem in messem alterius mittere non expavit & jus sibi alienum temeritate propria usurpare; cum etiam de sua presumptione adeo magnum scandalum sit subortum quod nisi per sedem apostolicam auctore Domino sopiatur, ad totius orbis redundare poterit proculdubio detrimentum. Cum enim dubium non existat coronationem Regum Alamannorum ad venerabilem fratrem nostrum Coloniensem Archiepiscopum pertinere, nec ipse deliquerit quare sua meruerit dignitate privari, cum si etiam deliquisset, per eundem Tarantasiensem Archiepiscopum non erat suo jure privandus, cujus ipse jurisdictioni minimè subiacebat, ipse maturitate pontificali neglecta, nec considerans quæ debebat, nobilem virum Philippum Ducem Sueviæ in Regem temerè coronavit, (quod nullus Episcoporum vel Archiepiscoporum Alamanniæ attentavit) & cum crederemus quod excessum suum recognosceret per se ipsum & ad satisfaciendum nostro se conspectui præsentaret, diutiùs expectatus ipse adhuc quasi sub latibulo delitescens, putavit fortè quod prolixitate temporis excessus ejus à memoria nostra recederet, & sic ipse pœnam evaderet quam timebat, sicut ipsum convenit non attendens quod diurnitas temporis non minuit peccata, sed auget. Nolentes igitur, sicut non debemus, quod de sua valeant gloriari malicia præsumptores, eidem Tarantasiensi Archiepiscopo per scripta nostra districtè præcipiendo mandamus ut usque ad proximam Dominicam qua cantabitur *Latare Hierusalem* personaliter nostro se conspectui repræsentet, super præmissis omnibus & pluribus aliis plenariè responsurus. Alioquin ex tunc se noverit ab officio pontificali & sacerdotali suspensum; salva sententia si quam tulit in eum venerabilis frater noster Episcopus Prænestinensis apostolicæ sedis Legatus. Quocirca fraternitati tuæ per apostolica scripta mandamus & districtè præcipimus quatenus litteras nostras, quas ipsi Tarantasiensi dirigimus, eidem faciens per tuos nuntios præsentari, si fortè quod mandamus neglexerit adimplere, tu eum suspensum per Tarantasiensem provinciam publicè nunties, & facias ipsam suspensionis sententiam per districtiorem ecclesiasticam appellatione remota inviolabiliter observari. Datum Velletri ut supra.

Scriptum est eidem Archiepiscopo super hoc.

TREVIRENSI ARCHIEPISCOPO.

Epist. 75.

Si gratiam quam tibi exhibuimus iis diebus recognosceres ut deberes, nequaquam factis apostolicis te opponeres, nec mandatis nostris aliquatenus obviare. Sed, ut videmus & rerum indicia manifestant, abuteris patientia nostra, & quæ tibi per gratiam sunt collata videris deducere in contemptum. Nos autem nolentes de cetero in patientia sustinere quæ in contemptum sedis apostolicæ attentantur, fraternitati tuæ per apostolica scripta mandamus & sub debito juramenti quo nobis teneris dis-

Tom. I.

trictè præcipimus quatenus carissimum in Christo filium nostrum illustrem Regem Ottonem in Romanorum Imperatorem electum sine difficultate qualibet in Regem recipias, eique fideliter adherendo, per te & suffraganeos tuos ac Ecclesiæ tuæ ministeriales potenter & patienter assistas, cum per eum te ac Ecclesiæ tuam non lædi, sed juvari. Si verò, quod non credimus, hac vice mandatum nostrum adimplere neglexeris, pœna docente cognosces quàm temerarium sit mandatis apostolicis obviare. Datum Laterani v. Idus Novembris, pontificatus nostri anno quinto.

EPISCOPO PRÆNESTINO
apostolicæ sedis Legato.

Epist. 76.

Supplicavit nobis Archiepiscopus Trevirensis ut ei cedendi licentiam præberemus. Licet autem eum & apostolicæ sedi minùs devotum & Ecclesiæ suæ minùs utilem cognoscamus, veremur tamen ne, si cesserit in hujus articulo tempestatis, Trevirensis Ecclesia non sine magno periculo dividatur, aut talis illi succedat qui magis nobis indevotus existat, nec nostrum velit propositum imitari. Tu ergo, sicut vir providus & fidelis, diligenter ac sollicitè investiges an fortè prædicta mala valeant præcaveri, & si pro certo cognoveris quòd talis ei valeat sine divisione substitui qui nostrum debeat adimplere propositum & curam Ecclesiæ Trevirensis utiliter exercere, tu nostra fretus auctoritate licentiam sibi cedendi concedas, provisurus attentius ut malum non eveniat quod timeamus & bonum proveniat quod optamus. Datum Laterani xvi. Kal. Decembris, anno quinto.

IVRAMENTVM OTTONIS
Regis illustris in Romanorum Imperatorem electi.

Epist. 77.

Ego Otto Dei gratia Romanorum Rex & semper Augustus tibi Domino meo Innocentio Papæ tuique successoribus, & Ecclesiæ Romanæ spondeo, polliceor, promitto, & juro quòd omnes possessiones, honores, & jura Romanæ Ecclesiæ pro posse meo bona fide protegam & servabo. Possessiones autem quas Ecclesia Romana recuperavit liberis & quietas sibi dimittam, & ipsam ad eas retinendas bona fide juvabo, quas autem nondum recuperavit, adjutor ero ad recuperandum, & recuperatarum secundum posse meum ero sine fraude defensor, & quæcunque ad manus meas devenient, sine difficultate restituere procurabo. Ad has pertinet tota terra quæ est à Radicofano usque Ceperanum, exarchatus Ravennæ, Pentapolis, Marchia, Ducatus Spoletanus, terra Comitissæ Mathildis, comitatus Brittenorij, cum aliis adjacentibus terris expressis in multis privilegiis Imperatorum à tempore Lodoici. Has omnes pro posse meo restituam & quiete dimittam cum omni jurisdictione, districtu, & honore suo. Veruntamen cum ad recipiendam coronam imperij vel pro necessitatibus Ecclesiæ ab apostolica sede vocatus accessero, de mandato summi Pontificis recipiam procurationes ab illis. Adjutor etiam ero ad retinendum & defendendum Ecclesiæ Romanæ regnum Sicilia,

ZZZZ